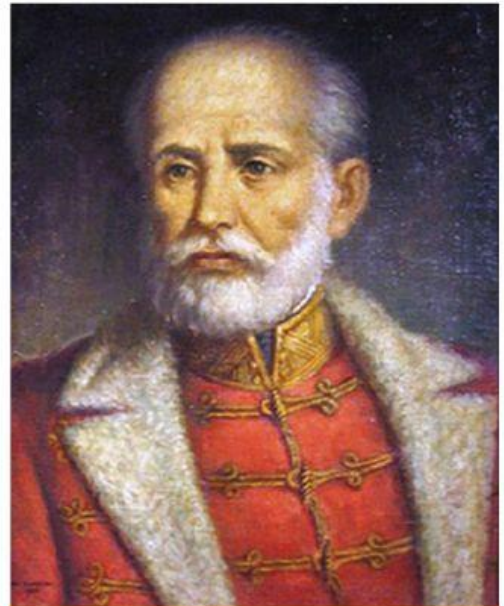

śmierć generała
i pogrzeb

RAPSOD – UTWÓR
UTYMANY W PODNIOSŁYM,
UROCZYSTYM TONIE, W
KTÓRYM PRZEDSTAWIA SIĘ
SŁAWNEGO BOHATERA LUB
WAŻNE WYDARZENIE.

TERAŻNIEJSZOŚĆ

Józef Bem

archaizacja
ceremonii

PRZESZŁOŚĆ

WIECZNOŚĆ

PRZYSZŁOŚĆ

symboliczna
funkcja
konduktu

BEMAPAMIĘCI ŻAŁOBNY RAPSOD.

«...lusiurandum, patri datum, usque ad hanc diem ita servavi...Anniba I.

— Czemu, cieniu, odjeżdżasz, ręce złamawszy na pancerz,
Przy pochodniach, co skrami grają około twych kolan?
Miecz wawrzynem zielony, gromnic płakaniem dziś polan,
Rwie się sokół i koń twój podrywa stopę, jak tancerz.
Wieją, wieją proporce i zawiewają na siebie,
Jak namioty ruchome wojsk, koczujących po niebie.
Trąby długie we łkaniu aż się zanoszą i znaki
Pokłaniają się zgóry opuszczonemi skrzydłami,
Jak włóczykami przebite smoki, jaszczury i ptaki,
Jako wiele pomysłów, któreś dościgał włóczykami...

II.

— Idą panny żałobne, jedne, podnosząc ramiona
Ze sнопami wonnemi, które wiatr w górze rozrywa,
Drugie, w konchy zbierając łzę, co się z twarzy odrywa,
Inne, drogi szukając, choć przed wiekami zrobiona...
Inne, tłukąc o ziemię wielkie gliniane naczynia,
Czego kłopot w pękaniu jeszcze smętności przyczynia.

III.

Chłopcy biją w topory, pobłękitniałe od nieba,
W tarcze, rude od świateł, biją pacholki służebne,
Przeogromna chorągiew, co się wśród dymów koleba,
Włóczy ostrzem o łuki, rzekłbyś, oparta podniebne...

IV.

Wchodzą w wąwóz i toną... wychodzą w światło księżyca
I czernieją na niebie, a blask ich zimny omusnął
I po ostrzach, jak gwiazda, spaść nie mogąca, prześwieca.
Chorał ucichł był nagle i znów, jak fala, wypłusnął...

V.

Dalej — dalej — aż kiedy stoczyć się przyjdzie do grobu
I czeluście zobaczymy czarne, co czyha za drogą,
Które aby przesadzić, ludzkość nie znajdzie sposobu,
Włóczy tęgą rumaka zeprzem, jak starą ostrogą...

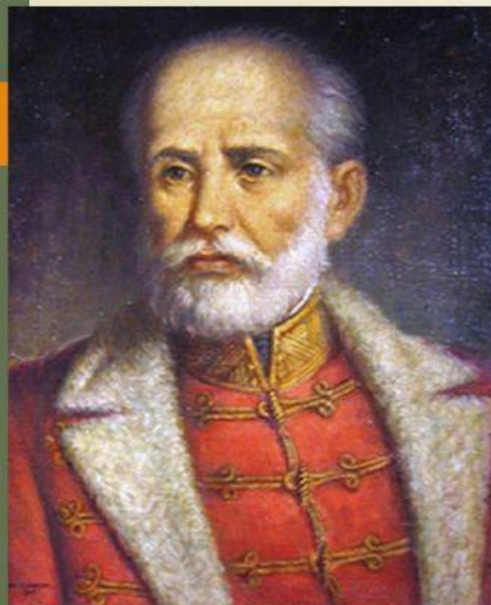
VI.

I powleczem korowód, smęcąc ujęte snem grody,
W bramy bijąc urnami, gwizdając w szczyby toporów,
Aż się mury Jerycha porozwalają jak kłody,
Serca zmdlałe ocucą, pleśń z oczu zgarną narody.

.....

Dalej — dalej...

Co symbolizuje postać Józefa Bema?

Zinterpretuj znaczenie motta: "przysięgi złożonej ojcu aż po dziś dzień tak dotrzymałem")

Jakie zasługi tytułowego bohatera stawia wiersz? Wynotuj dwa cytaty z I części utworu.

Jakie czynności wykonywały w czasie pogrzebowego pochodu płaczki? Wymień 3 czynności.

Wymień 3 przykłady różnych dźwięków towarzyszących pochodowi. Przy każdym wskaż jego źródło.

Jakie kolory wystąpiły w opisie? Wskaż 3 przykłady różnych kolorów i przedmiotów lub zjawisk, które są nimi określone.

Wymień elementy ceremonii pogrzebowej

Kultura starożytna

Kultura rycerska średniowiecza

Obrzędy pogańskie

Obrzędy słowiańskie